ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4593 — ՄԱՐՏ 26/8 ԱՊՐԻԼ 1901 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 19 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1318 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4593

درعلیه غلطه ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Գալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les abonnements sont reçus
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

ԳԻՆ ՓՈԽԱՐԷՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարապ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	Գր.
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆրանկ
» » » » վեցամսեայ	20	»

Գրասի փոխարէն փոստայի փաստ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխարէն 100 դրուշի հաշուով:

Ոեզակաւոր թղթատարի ծախքը թղթակցողաց կը վերադրի:

Տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ԼՈՄՊԱՐՏ ՍԹՐԻԹ (*)

ՕՏԱՐ ՀԱԿԱԿԱՏԵՍԻՆ ՏԱԿ

(ՔԱՂՈՒԱԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԷ ՄԸ)

ՄԱՆՉԵՍԹՐ, 29 Mars 1901

Ս.

Տասնեւիններորդ դարու վերջին կէսը ականատես եղաւ սեղանաւորական ա՛յնքան փոփոխութեանց որ քսաներորդ դարու սկիզբը մեզ կը գտնէ սեղանաւորական նոր աշխարհի մը մէջ։ 1844ի դրամական օրէնքին հաստատումէն ի վեր լուն յեղաշրջում մը տեղի ունեցաւ դրամի հրապարակին վրայ, և չենք կրնար յուսալ թէ այդ յեղաշրջումը հասած է իր վերջակէտին։ Ընդհակառակը, ամենայն արագութեամբ դէպ ի յառաջ ընթանալու վրայ է այն, և այնպէս կ'երեւայ թէ քսաներորդ դարու առաջին լեռները նշանաւոր պիտի ըլլան ոչ միայն սեղանաւորական այլ նաև արդիական և առեւտրական յեղաշրջումներու ամենաուժգին շարժումներով։ Միջազգային վաճառականութեան զարգացումը անխուսափելի հանգամանք մը ունի, բաւին ամէնէն լայն և ընդարձակ իմաստով։ Արհեստագործական մրցումը՝ մինչեւ հիմայ սահմանաւորուած՝ աշխարհածաւալ ուժգնութիւն մը ստանալու վրայ է։ Մաքսային պատերազմը ամէն ժամանակէ աւելի կատաղի հանգամանք մը ստանալու երեւոյթը ունի և նախորդ սերունդին ելմտական դրութիւնները օգը ցնդելու սահմանուած են։ Դրամագլուխը կեդրոնանալու վրայ է համայնական միլիոնատէրերու ձեռքերուն մէջ սրոնք կրնան խաղալ դրամի հրապարակին հետ, և իրենց հաճելի եղած կերպով որոշել իրենց ուզած տոկոսի սակերը։

Այս ընդհանուր ձեւափոխումը արդէն սկսած է մի քանի շրջանակներու մէջ։ Ամէն վաճառականական կառավարութիւններ առաւել կամ նուազ զգալու վրայ են այս իրականութիւնը։ Նոր և ամէնէն աշխոյժ համայնքները սրտովին նեռտուելու վրայ են այդ նոր հոսանքին մէջ, մինչդեռ հիները և պահպանողականները եղերքը կեցած են։

Երբ աշխարհ նոր շաւղի մը մէջ կը մտնէ, անտեսական հին գրութիւններու կառչած մնացողները սոսկալուած են գրանուիլ անոնցմէ դիրքի մը մէջ։ Հիները շատ բաներ ունին փոխելու և մտածելու, մինչդեռ նոր մրցակիցները չարունակ յաջողանալու վրայ են խրախաբար, բայց մտքով մը և անկաշկանդ ձեռքերով։ Թէպէտ դեռ նոր զգալու վրայ են Անգլիացիք սակայն անմիջնելի իրականութիւն մըն է թէ իրենց արհեստագործութիւնը, վաճառականութիւնը և ելմտական վիճակը չունին այլ ևս աշխարհի մէջ այն դիրքը՝ զոր ունէին առաջ։

Բաղդատաբար մէկ քանի ուրիշ ազգերու դիրքերին կորսնցնելու վրայ են, ոչ միայն օտար հրապարակաց վրայ միայն, այլ նաեւ իրենց դռներուն առջեւ։

Բազմաթիւ բացատրութիւններ տրուեցան այս անժխտելի անկման և մէկէ աւելի դրամներ առաջարկուեցան։ Տնտեսագէտ մը (Theorist) պատճառը կը գտնէ տրուած կրթութեան անբաւականութեան, ուրիշ մը անկարողութեան և երկրորդ մը զեղխ սովորութիւններու թուլցնող ազդեցութեան մէջ։ Առանց այս մանրամասնութեանց մէջ մտնելու, ձեռք առնենք ուրիշ խնդիր մը՝ որուն քննութիւնը չահեկանութենէ զուրկ չէ։

—Անգլիոյ վաճառականական և ելմտական հաստատութիւնները կը համապատասխանե՞ն ժամանակին պահանջմանց, ինչպէս էին առաջ։ առնենք օրինակի համար ատոնցմէ մէկը և թերեւս ամէնէն կարեւորը— Անգլիոյ դրամի հրապարակին մեքանիզմը հաւատա՞ր է տակաւին անոր վրայ տիրող ձգտումին։ Նկատի պէտք է առնել թէ այդ մեքանիզմը կէս դարու հնութիւն մը ունի և խորհիլ թէ այդ ժամանակամիջոցին մէջ ի՞նչ փոփոխութիւններ տեղի ունեցած են աշխարհի վրայ։ Ի՛նչ որ է Լոնտոնը այսօր բաղդատմամբ Բաւինկիթընի (*), նոյնն է անգլիական ներկայ կայսրութիւնը բաղդատմամբ 1844 թուականին՝ երբ դրամական օրէնքը հաստատուեցաւ և որ անկէ ի վեր դրամական գործառնութեանց հիմը կազմեց։

1844ին ամբողջ աշխարհի մէջ միակ դրամի հրապարակ մը ճանչցուած էր— Լոնտոն, և որ ամբողջ առեւտրական աշխարհին մեծագոյն մասն սեղանաւորն էր։ Այդ հրապարակին վրայ կարելի էր գտնել և ծախել ամէն առեւտրականներով, օտար ամէն կարգի թուղթեր և հոն կարելի էր դրամ գտնել ամենաուաղ և շահաւոր պայմաններով։ Անգլիական արժէթղթերը չահագործուեան սերն էին։ Անգլիական ապրանքները կը ծախուէին ամէն տեղ և անգլիական շոգենաւերը կը ճեղքէին ամէն ծովեր։ Անգլիացի պարմանագրողները չէին՝ երկաթուղիները կեդրոնական Եւրոպայի, Ամերիկայի և գաղթային երկիրներու մէջ։ Համաշխարհային վաճառականներուն և ելեւմուտքին մենավաճառը ունէր անգլիական դրամագլուխը։ Դժուար է ըմբռնել թէ ի՞նչպէս այս միակողմանի վիճակը երեւան եկած էր և սակայն իրականութիւն էր, և այն տեւեց զրեթէ երկու սերունդներ։ Բնականաբար սակայն յաւերտեական չէր կրնար ըլլալ։ Ուշ կամ կանուխ, օտար ազգերը պիտի ազատէին ինքզինքին Անգլիոյ կապերէն։ Թերեւս այդ ազատագրումը յուսացուածէն կանուխ հասաւ և յանկարծակի բերաւ Անգլիացիներէ չատեր։ Վաճառականութեան ելեւմուտքի և ընդհանուր արհեստագործութեան մէջ իւրաքանչիւր ազգ իր եռանդատութեան չափով ինք իր հաշուոյն գործելու ջանադիր է։ Եթէ անոնք բաւականային Անգլիոյ ձեռքէն առնել մի միայն իրենց վաճառականութիւնը, այս վերջինը դոհ ըլլար թերեւս, սակայն անոնցմէ ամէնէն աւելի փառասէրները ամէն ճիգ թափելու վրայ են կրցածնուն չափ կորզելու Անգլիոյ ձեռքէն ամէն ինչ։ Ճիշդ այս մթնոլորտ միջազգային պայմանները նպաստաւորելով, յաջողութեամբ մղելու վրայ են արհեստագործական պատերազմը նոյն իսկ Անգլիոյ բանակեղրի մէջ։

Միջազգային դրամի հրապարակը, որուն գլխաւոր կեդրոնատեղին է Լոնտոն, դարմանալի ծնունդն է տասնեւիններորդ դարուն, և որուն զարգացման մեծագոյն մասը տեղի ունեցաւ դարուն երկրորդ կէսին մէջ։ Երբ 1844ի դրամական օրէնքը գործադրութեան դրուեցաւ, միմիայն 60 մասնաւոր դրամատուններ (private banks) կային Լոնտոնի մէջ. իսկ միացեալ դրամատուններու (joint stock banks) թիւն էր հինգ։ Այս մեքենաներու ունեցած վճռաբեր—դրամագլուխն էր 2 միլիոն անգլ. ոսկիէն քիչ մը աւելի և իրենց յանձնուած աւանդներու գումարն էր 8 միլիոն անգլ. ոսկիի չափ։ Մասնաւոր դրամատունները որոնց մեծագոյն մասը փոքր հաստատութիւններ էին, կը ներկայացնէին 30 միլիոնի չափ ընդհանուր դրամագլուխ մը։

ՊԱՅԸՐ

(*) Լոմպարտ Սթրիթ Լոնտոնի սեղանաւորական կեդրոնն է։

«ԳՆԱ ՄԵՌԻ՛Ր, ԵԿՈՒՐ ՍԻՐԵՄ»

Հաստատելու համար թէ այս «գնա մեռիր, եկուր սիրեմ» առածը մեր ծունը մտած է և թէ գրագողութիւն ըսուած բանը Եւրոպացւոց մէջ ալ կայ, և նոյն իսկ մեծ համբաւ վայելող «գիտնական»-ներու մէջ, պիտի պատմեմ անհաւատալի, իրական, եղական և յոյժ հետաքրքրական դէպք մը, որ պատահեցաւ ինձ անցեալ շաբթու։

Ահաւասիկ դէպքը։—

Ուղեւորութենէս վերադարձին՝ Բարիզի համալսարանի ուսուցիչներէս մէկը առաջարկեց ինծի իր վարած մասնագիտական թերթին համար յօդուած մը պատրաստել արձանագրութեան մը մասին, որ լեզուաբանական մեծ արժէք ունի և զոր անձամբ օրինակած ու կազմակերպած էի Զուարթնոց եկեղեցւոյ աւերակներուն մէջ։ Յօդուածը պատրաստեցի քանի մը օրուան մէջ և տարի յանձնեցի ուսուցչիս, որ 100 (հարիւր) Ֆրանք խոստացաւ ինձ, եթէ յանձնառու ըլլամ վաճառել անուս այսինքն՝ յօդուածիս տակէն իմ անունս բոլորովին ջնջել և նշանակել իր անունը։ Առաջարկը ո՛րքան ապշեցուցիչ, այնքան ալ շահաւոր գտայ ես նիւթական առնակէտով և վաճառեցի։ Թէեւ մեր պայմանն էր բոլորովին գաղտնի պահել գործը և մարդու բան չըսել, բայց ես սրտիս ներքեւէն գացի մանրամասնութեամբ պատմեցի մեր հոգեւոր հովիւ Տ. Վահանապետ Հօր և քանի մը գաղտնապահ բարեկամներու, որպէս զի գիտնան թէ մեր մէջ քաղաքացիութիւն չգտնող մարդիկ ստեղծուած են այսօր վաճառել իրենց անունը, փառքը և աշխատութեան պտուղը, ո՛ր ազգին ալ պատկանին պիտի բերէր։ Բոլոր իմացողները պզտուկան ցաւեր յայտնեցին, և ոմանք ալ իրենց զայրոյթը յայտնեցին յանդիմանելով զիս թէ ինչո՞ւ առաջուընէ իրենց չդիմեցի դէռ ձեռագիրս և մանաւանդ անունս չծախած։— Անցաւ շաբաթ մը։ Մէկ շաբթուան մէջ բոլոր գիշերները անքուն անցուցի և կերակուրս իսկ չէի կրնար ուտել մտմտուքէս ու ցաւէս։ Երեք օր առաջ նամակ մը գրելով ուսուցչիս՝ յայտնեցի թէ կը ցաւիմ որ չպիտի կրնամ ծախել անունս և էտ կ'առնեմ խօսքս, իրեն դարձնելով նաեւ ինձ վճարած 100 Ֆրանքը, քանի որ չէի կրցած ուտել և կոկորդէս վար չէր գացած։ Բայց ուշ էր, ձեռագիրս իր անունովն յանձնած էր տպարան և մեծագոյն մասը շարուած։ Սկսաւ անվերջ թղթակցութիւն մը թէ՝ ուսուցչիս հետ և թէ տպարանապետին հետ։ Այս քանի մը օրուան մէջ այս խնդրոյ առթիւ ստացած նամակներս պահած եմ քովս, զորս կրնամ ցոյց տալ փափաքողներու։ Թղթակցութեանց արդիւնքը այն եղաւ որ ձեռագիրս ետ առի, բայց 17 Ֆր. տուգանք վճարեցի տպարաններուն, որոնց մէջ անբաժին չեն մնար ձեռքս ալ։ Այդ օրերուն մէջ մանաւանդ առատ հարսնիքները գիշեր ու ցորեկ օգնեցորութիւն կու տան այդ պզտիկ քաղքին։ Ու ամէն տուն, սիւնին շուրջը պար բռներ են երկու սեռէ պզտիկները, որոնք կը խաղան ու կը ցատկտեն, ժողովրդական անուշ երգեր երգելով։ Եւ համեղ կերակուրներն ալ այս օրերուն մէջ է որ կողմէ ազատուած ըլլալուն համար կ'ուրախանա՛ս։ Նիւանա ասկէ յետոյ պէտք է սպասնենի, քանի որ իր ամուսնին թեւերուն մէջ իր կուսութիւնը արտասուրեց։

Հիմի հնդկերէն լեզուով կը խօսէր Սանկա-Միթիայի հետ, որով Զարլի չէր կրնար հասկնալ անոնց խօսածը։

Հիմի ոտքի վրայ ելաւ ու Զարլիի հանցուցած բօմբն խմեց՝ ուժ առնելու համար, թէեւ իր կրօնքը կ'արգիլէր զօրաւոր ոգելից ըմպելիներու դրծածութիւնը։ Հիմի մէկ կողմ տարաւ տեղակալը և իր գլխուն եկած փոքրանքը պատմեց ամբողջովին։

Ապատարանէն մեկնելէ յետոյ՝ ճամբան՝ Հիմի ձիուն վրայ բաւական նեղութիւն քաշած էր։ Պրիէն երբեմն պարկին բերանը կը բանար և Հիմի գլուխը դուրս հանելով կ'ըսէր. «դարշելի շուն, անօթեցա՞ր» ու քանի մը պատառ հաց և քիչ մը ջուր տալէ յետոյ՝ դարձեալ կը գոցէր պարկին բերանը։ Եթէ Պրիէնի մեր, շատոնց անգիր սշխարհ դրկած էր զայն, բայց իր տէրը բացարձակապէս հրամայած էր չդպչիլ անոր կնոջին։

Մինչեւ ծովեզերք Հիմը հնտերէն կ'ելնուին, որովհետեւ ճաքի եկողն է Մեծ—Պահքը՝ իր անժուռ լոպիկ ապուրով, սխեռով ու ոսպով։

Հայպա Զատիկը, պլպլուռուն, նախշրատուն Զատիկը։ Ո՞վ կրնայ պատմել տղոց ուրախութիւնը՝ Զատիկ օրերուն մէջ։ Նախշրատուն լաթեր, կարմրատուն ու հնդատուն հաւկիթներ, անուշ անուշ կերակուրներ՝ Զատիկուան ընծաները չե՞ն միթէ։ Ժամուն բակը, փողոցներուն մէջ, տուներուն ներսն ու դուրսը, տանիքները՝ ամէ՛ն տեղ՝ կարմիր հաւկիթ, նախշրատուն հաւկիթ։ Ո՛ւր որ տղայ կայ՝ հո՛ն ալ կարմիր հաւկիթ, ուրախութիւն, ցնծութիւն, խաղեր։

Քիլի ձմեռը շատ երկարատեւ ու մութնաշատ է, բ՝ յոյ յատ ցուրտ չըներ։ Զիւնի դէպերը կը բարձրանան մինչեւ տանիքներուն հասնալ և կը գոցեն բոլոր նեղ փողոցները։ որով տնեցիք կը պարտաւորուին ձիւնակոյտներուն տակէն ճամբայ բանալ, դրան անցուդարձը կարելի եղածին չափ շարունակելու համար։ Ամէն մէկ ձիւն գալուն, չատ անգամներս մէջը կը դիզուի տանիքներուն վրայ։ Զիւնը վար թափելու համար՝ կիրիթաներ և թիեր, իսկ տանիքին հողերը կոխելու համար լողեր (=քարէ գլան) կը գործածեն։ Մանչուկները այս աշխատութիւններուն մասնակցելու փափաքով մէջ կը նետուին պզտիկուց։ և սանկով քիչ քիչ կը վարժուին ու կ'օգնեն անեցիներուն, անոնց թեւ ու թիկունք ըլլալով։ Անծանօթներու համար, տարօրինակ տարան մը պիտի ըլլայ, ձիւնոտ օրեր, Դասապայի տեսքը։ Երիկնքը գոչ, չորկողմը մէջը պատած, ձիւնը վիլ՛ վիլա՛յ կ'իջնայ, մինչ իւրաքանչիւր անեցի կամ ձիւերը կաղապար հանելով տանիքէն վար կը նետէ և կամ կը լողէ տանիքը, լողին ու լողաորքին երկարաձիգ նեռուցը հանելով։

Զիւները տար վերցնելուն պէս, մանչուկները իրենց բամբասի սրածայր գաւազանները կը պատրաստեն և լեռ ու ձոր կ'ելնեն բամբաս ու կոնդեղ գտնելու համար։ Ի՛նչ ալ սիրուն են գարնան այդ առաջին ծաղիկները, իրենց թարմ առոյգութեամբ ու մեղուշիկ գոյնով, որ կասպասեղ աչքերու երեսպիտ մնամառնեան խորհրդաւորը կը թուին։ Ու կոնդեղները հազար, բամբասին արմատը, համեղ չա՛ռ համեղ։

Դեռ ուռիներն ալ կան, հարսի պէս հագուստող ուռիները, մանուկները անոնց վրայէն դալար ճիւղեր կը կոխեն ու չուղուկներ կը պատրաստեն, աղուոր հանդէսներ կը պատրաստեն, աղուոր հանդէսներու դուռ մըն ալ այդ չուղուկն է։ Բայց ամէնէն ուշադրաւն է սա պարագան թէ՝ նոյն այդ ուռիի ոստերէն ո՛չ մէկ տաեն չուղուկ կարելի է շինել՝ բացի Դասապայէ, ուրիշ տաեն եթէ շինուի բնաւ ձայն, սուլում չկրնար մէջէն։

Քանի մը օր ալ կ'անցնի, և դարձեան վայելքները կ'առատանան։ Եւ մինչ կին ու աղջիկ շալակներով բանջարաւոր կը կրին լեռներէն։ տղեկներն ալ կրցածնուն չափ սունկ, խաւրթիլ, դափ և այլն կը բերեն։

Թիչ քիչ, ծառներուն ու պարտէզներուն ալ տաեն կը հասնի։ Դարձեանձորը այդ տաեն է որ կեանք ու կենդանութիւն կ'առնէ։ տղաքը միշտ հոն են, ածուի մը փէշը։ ժայռի մը գիրկը կամ ընկուզենիներուն վրայ։ Ա՛հ, այդ ընկուզենիները մանաւանդ, ահագին հարիւրամեայ ծառեր, որոնց խորը տարերուն վրայ ընկոյզները կը կախուին։ Սկիւռէն աւելի՝ թեթեւ, աշխոյժ տղեկներ կը շախուին այդ ծառերն ի վեր։ շատերը կան որ կը մոռնան ճաշել, ընկոյզը կը բաւէ իրենց։ Երբ ընկոյզը դեռ տհաս է, պոռ կ'ընեն, երբ հասաւ և չորցու

այդ մասին տեղեկութիւն մը չկար։ Գերմանիոյ նախարարաւորը զատական արձակուրդէն կ'օգտուի հանդիսա առնելու համար։ Վենտիկէն Քոմէի լիճը պիտի երթայ և անկէ շաբաթէ մը Պէրլին պիտի վերադառնայ։

—Վոսիճ Զայթունկ խօսելով Ֆոն Պիւլոյ կոմսին վենտիկի կատարած ուղեւորութեանը վրայ կը հարցնէ թէ Իտալիա պիտի մնայ Երբեկ Զինակցութեան մէջ։ Գերման թերթը կը յիշէ Պիզմարք իշխանին սա խօսքը.— «Որ և է երկիր չի կրնար դաշնադրութիւնով մը կապուիլ, եթէ այդ դաշնադրութիւնը չի համապատասխաներ իր շահերուն։» Ֆոն Պիւլոյ կոմսը շատ կը վարանի Իտալիոյ հետ դաշնակցութիւնը վերանորոգել, սակայն բնաւ պիտի չհաւատայ թէ Գերմանիոյ կացութիւնը վտանգաւոր կ'ըլլայ, եթէ Իտալիա դադրի անոր դաշնակիցը ըլլալէ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ֆրանսայի նախարարապետին հիւանդութիւնը։— Բժշկական զործողութիւն։—Ալժէրիոյ կուսակալը։— Մարսիլիոյ զործադուրները։— կռակ մը։

Ինչպէս հեռագիրները ծանուցին, Ֆրանսայի նախարարապետ Պ. Վալդէք-Ռուսօ բերանին մէջ արիւնալի պալար մը հանած ըլլալով, վիրաբուժական զործողութեան մը ենթարկուած է։ Վերջին թղթաբերով առնուած բարդի թերթերը սա տեղեկութիւնները կը հաղորդեն.

Բարիզ, 2 ապրիլ։ — Պ. Վալդէք-Ռուսօ տակաւին հիւանդ է և կոկորդի բորբոքումէ կը տառապի։ Երէկ առտու բրոֆէսէօր Բուլաֆէ վիրաբուժական թերթ մը զործողութիւն մը կատարեց։ Կէս օրին նախարարապետը զգալի բարւոքում մը ունենալով կրցաւ իր աշխատութեան սենեակը իջնել, ուր քանի մը ժամ աշխատեցաւ։ Կը կարծուի թէ յառաջիկայ շաբաթ պիտի կրնայ ճամբայ ելլել դէպի Իտալիա, ուր քանի մը օր պիտի հանգչի։

—Նախաքաղաց Խորհուրդին վարուն նիստին մէջ նկատողութեան պիտի առնուի Ալժէրիոյ կուսակալ Պ. Ժոնարի յայտարարութիւնները իր վարչութեանը նկատմամբ։ Կառավարութիւնը պիտի խնդրէ Պ. Ժոնարէն որ վեց ամսուան համար ալ շարունակէ իր պաշտօնը։

—Մարսիլիոյ քաղաքապետական Խորհուրդը որոշեց 50,000 ֆր. յատկացնել՝ օգնելու քարափի զործաւորներէն անոնց որ բանթող ըրած են։ Խորհուրդը որոշեց նաեւ ուսումնասիրել այն միջոցները, որոնցմով կարելի է ջնջել նաւարաններու Ընկերութեան մենաշնորհը՝ զործաւորներու և վաճառականութեան շահուն համար։

—Գաղթավայրերու մէջ ընակելու համար Ֆրանսացիներուն քաջալերութիւն մը ըլլալու նպատակով կռակ մը եղած է։ Մարտ 5ին, Սէն-Գալիէօի մէջ մեռած Լուի Լէնսոլա անուն մարդ մը իր ամբողջ ունեցածը կռակած է՝ փափաք յայտնելով որ պատերազմական նախարարութիւնը անոր եկամուտը յատկացնէ ֆրանսական բանակին պատկանող այն ֆրանսացի յիսնապետին՝ որ ամէնէն աւելի կեցած ըլլայ գաղթավայրերու մէջ։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ

Ակուինալդոյի երդումը։ — Փիլիպպեանց բնիկները կը հանակերպին։ — Նոր անձնատուութիւններ։

Ուաշինկթըն, 2 ապրիլ։— Ակուինալդոյ Մ. Նահանգաց հաւատարիմ մնալու համար երդում ըրաւ։ Ամերիկեան հրամանատար Մաք Արթուր զրաւվարը սա հեռագրով կը ծանուցանէ այդ լուրը.— «Ակուինալդո, Մանիլա հասնելէն ի վեր, կ'ուսումնասիրէ Փիլիպպեանց կացութիւնը՝ միմիայն Արէյանո դատաւորին տեղեկութեանցը վրայ հիմնուելով։ Սահպղական թախանձանքներու վրայ, Ակուինալդո այսօր երդում ըրաւ բնաւ հաւատարիմ չըլլալ ըմբոստական որ և է կառավարութեան և ուղղակի կամ անուղղակի յարաբերութեան մէջ չգտնուիլ ըմբոստներուն հետ, և վերջապէս ճանչնալ ու ընդունիլ Մ. Նահանգաց վերին իշխանութիւնը։»

—Մ. Նահանգաց պատերազմական նախարարը մտադիր է աղատ արձակել տալ Ակուինալտոն՝ մինչեւ մէկ ատենան հսկողութեան ենթարկելով զայն։ Ակուինալտօ պիտի արտօնուի յարաբերութիւն ունենալու իր հայրենակիցներուն հետ, սակայն որ իր ազդեցութիւնը պիտի բաներնէ զանոնք անձնատուութեան համոզելու համար։

—Կոնպալէդ գնդապետը որ Փիլիպպեանց կողմէ Մանիլայի կառավարիչ անուանական տիտղոսը ունի, ամերիկեան Պիքըն գնդապետին դիմելով անձնատուր եղաւ, Մալալոնի մէջ՝ տասնըմէկ սպաներով և քառասունըչորս զինուորներով։ Կոնպալէդ գնդապետը անձնատուր եղած միջոցին յայտարարեց թէ անխուսափելիին առջեւ տեղի կու տայ։ Այս անձնատուութիւնը շատ կարեւոր կը համարուի մինչեւ հիմա եղածներէն։

ԶԻՆՈՒ ԴԻՊԵՐԸ

Մանչուրիոյ պայմանագրութիւնը։—Ռուսիոյ կողմէ ձաւոնի տրուած պատասխանը։— Հակասական խօսքեր։— Վանտուպանութիւնը Զինու մէջ։

Թոքիօ, 2 ապրիլ։— Ռուսիոյ կողմէ ձաւոնի տրուած պատասխանը՝ Մանչուրիոյ պայմանագրութեան մասին՝ հետեւեալն է մօտաւոր կերպով։—Նախ, Ռուսիա արամադիր չէ երրորդ տէրութեան մը հետ կարգադրութեան մը մասին վճռաբանիլ բանակցութեանց միջոցին, բայց պիտի հրատարակէ այդ կարգադրութիւնը՝ երբ որ կնքուի։ Երկրորդ, կարգադրութիւնը ստորագրուած է և միայն նպատակ ունի դիւրացնել ռուսական զինուորներուն ետ քաշուիլը։ բնաւ նպատակ չունի վնասել Զինու վեհապետական իրաւունքներուն և կամ ուրիշ տէրութեանց շահերուն կամ իրաւունքներուն։ Երրորդ, Ռուսիա վստահ է թէ կարգադրութիւնը, երբ հրատարակուի, ընդհանուր հաւանութեան պիտի արժանանայ։ բայց Ճաբոնի կառավարութիւնը եթէ անոր մէջ նուազ գոհացուցիչ բան մը տեսնէ, բարեկամական դիտողութիւններ կրնալի պիտի ըլլան։

Պէրլին։—Քեօլնիշէ Զայթունկ կը հրատարակէ հեռագիր մը որ կը հաստատէ Թայմզի Բէքինի թղթակցին հեռագիրը, որուն համաձայն Եանկ-Զէի փոխարքաներուն ընդդիմութեան հետեւանքով հնարաւոր չէ որ Զին ստորագրէ Մանչուրիոյ դաշնադրութիւնը։ Միւս կողմէ գերման թերթին Բեռլերսպուրկի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ բանակցութեանց կեդրոնը Բեռլերսպուրկէն Բէքին փոխադրուած է Բեռլերսպուրկի չինական դեսպանին յանկարծական հիւանդութեանը հետեւանքով։ Կ'ըսուի թէ հաւանօրէն երբ որ չինական դեսպանը առողջանալով կարենայ բանակցութիւնները վերսկսիլ, պայմանագրութիւնը պիտի ստորագրուի։

Բէռլին, 1 ապրիլ։—Սըր Ռոպէրթ Հարթ դեսպանատուներուն զրկեց բաղդատական վիճակագրութիւն մը՝ վերջին հինգ տարիներու առեւտրական վիճակին վրայ։ Ատկէ կ'երեւայ որ ամերիկեան վաճառականութիւնը խիստ շատցած է՝ մանաւանդ Ֆիլանէլֆիոյ և չուխաներու համար։ իսկ անգլիական վաճառականութիւնը նոյն համեմատութիւնով զլկած է։ Ամերիկա ալ միւս իւրմի առեւտրէն կորսնցուցած է՝ վասն զի Ռուսիա գրեթէ մեծագոյն գնորդն է այդ առեւտրոյը։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Հաշտութեան բանակցութիւնները։— Անգլիական նոր զինուորներու առաքումը։— Ազատակներու հրկիզումը։—Արձակուրդ։

Լոնտոն, 2 ապրիլ։—Երեսփ. Ժողովը տասնըհինգ օրուան արձակուրդ ստացաւ Զատիկ առթիւ։ Եւ. Խոսիոխանները, մեկ նեցէ առաջ, քանի մը հարցումներ ըրին Թրանսվալի նկատմամբ։ Պ. Բիրլի Նորէն հարցուց թէ կառավարութիւնը ինչո՞ւ համար բանակցութիւններէն առաջ հրահանգ չէր տուած Լորտ Քիչէնէրի։ Պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք պատասխանեց թէ Պոթա զօրավարը առաջարկած էր տեսակցութիւնը, հետեւաբար յայտնի չէր թէ ի՛նչ պիտի առաջարկէ։ Սըր Զարլս Տիլք յետոյ հարցուց պատերազմական նախարարին թէ տարբոյս սկիզբէն ի վեր ո՞րչափ զինուոր զրկուած են հարաւային Ափրիկէ։ Պ. Պրոտրիք յայտարարեց թէ 1052 սպայ և 20,306 զինուոր զրկուած են յունուարի սկիզբէն ի վեր և թէ 720 սպայ ու 21,580 զինուոր ալ ճամբան կը գտնուին։ Արմատական երեսփոխան Պ. Շեու յայտարարեց թէ արձակուրդը սկը սելէն առաջ կառավարութիւնը պէտք է բացարձակապէս յայտարարէ թէ ի՛նչ քաղաքականութեան պիտի հետեւի հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Պ. Շեու գանգատեցաւ ազատակներու հրկիզուելէն և ըսաւ թէ Լորտ Ռոպէրթսի կողմէ այդ մասին եղած յայտարարութիւնները ազօրէն են և թէ պատերազմելու այդ դրութիւնը ժողովուրդին գրգռութիւնը աւելցնելէ զատ ուրիշ բանի չի ծառայեր։ Նախարարական կուսակցութենէն Պ. Լի պատասխանեց թէ մոռթէ ձեռնոցներով չէ որ պատերազմ կ'ըլլայ և թէ կարեւորը այն է թէ պէտք է ցոյց տալ որ անկանոն պատերազմները վերջացնել կ'ուզուի։ Պ. Բիրի ըսաւ թէ պատերազմը չարունակուելուն երկու միակ պատճառներն են Պ Զէմպրլէն և Սըր Ալֆրէտ Միլնէր։ Պ Բիրի հետեւաբար պահանջեց որ այդ երկուքը հրաժարին, որպէս զի հաշտութիւն գոյանայ։ Պ. Պրոտրիք քանի մը բառով միայն պատասխանեց. յայտարարեց թէ ընդդիմադիր երեսփոխաններուն այդ ճառերը հիմնովին կը տարբերին ազատական երեսփոխաններուն կողմէ վերջերս եղած յայտարարութիւններէն և թէ կառավարութիւնը կատարեալ վստահութիւն ունի Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի վրայ։ Պ. Պրոտրիք յարեց թէ հաշտութիւնը եթէ փափաքելի է, հարկ է նաեւ չմոռնալ այն տեսակ զիջողութիւններ՝ զորս Պոէրները տկարութեան խոստովանութիւն մը նկատեն, ինչ որ անպատճառ նոր պատերազմ մը կրնայ առաջ բերել։ Ատոր վրայ Պ. Պալֆուր քուէ առաջարկեց վիճաբանութիւնը փակելու համար և վերջապէս ժողովին նիստը յետաձգուեցաւ մինչեւ ապրիլ 18։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Բարեյուսոյ արշաւանքը։ — Զինուորական զործողութիւններ։— Հաճերը։—Պ. Ուինսրքն Զրոյցիկի պատմութիւնը։

Սբրինկֆոնթայն, 1 ապրիլ։—Տէվէթտորբի մէջ, հոլանտական ազբիւրէ տեղեկութիւններ կը հաղորդուին Բարեյուսոյ մէջ կատարուած վերջին արշաւանքներու մասին։ Պոէրները կը յայտարարեն թէ երբեմն մինչեւ երեք օր անօթի մնացեր են և թէ իրենց կորուստը եղած է՝ մեռեալ՝ վիրաւոր ու գերի՝ եօթը հարիւր հոգի։ Նաեւ կրնայ ցոյցեր են իրենց փոխադրութեան բոլոր կառքերը, բայց ի չոր սայլերէ։ Երեսուն Պոէրներ խեղդուեր են Օռանժը անցնելու առաջին։ Նաւաբորդ։ — Բանի մը պոէրական խումբեր՝ ամէնքը երեք հարիւր հոգի՝ այսօր երկաթուղիի դիմը անցան Պուրկէրսդորբի և Պէթուլիայի մէջտեղը։ Անգլիական քանի մը զունդեր կը հալածեն զանոնք։ Մինչեւ հիմա լուր մը չկայ թէ որ և է պոէրական զօրախումբ Օռանժը անցած ըլլայ։ Պոէրական փոքրաթիւ խումբ մը կրցաւ ազատել Բոլէզվէրկի հիւսիսային արեւմտեան կողմը և դէպ ի Սաքսոնի ուղղուիլ։

Սբրինկֆոնթայն, 31 մարտ։— Պրիս Համիլթրնի զօրախումբը երեք օրուան մէջ ութսուն մղոն տեղ քալեց։ Սբրինկֆոնթայն վերադարձող անգլիական փոքրաթիւ խումբ մը Թակարդի մը մէջ ինկաւ՝ զոր քառասուն Պոէրներ լարած էին։ Անգլիացիներէն երկու հոգի վիրաւորուեցան և երեք հոգի ալ դերի ինկան։ Պոէրները այդ վերջինները արձակեցին, անոնց բոլոր ունեցածները առնելէ ետքը։ Անգլիական զօրախումբը երեք Պոէրներ դերի բռնեց։ Նաեւ գրաւեց բազմաթիւ ձիեր ու արջառներ։ մեծաքանակ արմատ ալ փնտռուց։

Բրեթորիա, 1 ապրիլ։— Բրիտանական զինուորները գրաւեցին Ուարմպաթը, թեթեւ ընդդիմութենէ մը ետքը։ Անգլիացիները քանի մը Պոէրներ դերի բռնեցին որոնք հոս բերուեցան։

Լիզպոնա, 2 ապրիլ։— Զանիր շոգենաւը այսօր հոս հասաւ 319 Պոէրներով։

—Օռանժի հիւպատոսը ծանուցիւնը մը նուիրեց Պոէրներուն, որոնց զինուորական պատիւներ ալ պիտի ըլլան։

Բէրբաուն։— Լորտ Քիչէնէր հաւանեցաւ Ռանտի հանքերէն վերին բացուելուն, պայմանով որ գործաւորները աւելի չվարձատրուին այն գաղթային զինուորներէն՝ որոնք հիմա պատերազմական վիճակի մէջ են։ Ընկերութիւնները օրական ներու յաւելեալ մասը պիտի յատկացնեն դրամագլուխի մը կազմութեանը՝ հանքային գործաւորներուն օգնելու նպատակով։ Կը յուսացուի թէ քիչ ատենէն ուրիշ հանքեր ալ վերաբացուին։

Լոնտոն, 2 ապրիլ։— Պ. Ուինսրքն Զրոյցիկ պատերազմի իր յիշատակները կը հրատարակէ ալբբեր-կան հանդէսի մը մէջ։ Աւասկի անոր մէկ մասը։

«Անգլիական հեծեալ զինուոր մը օր մը պատմեց ինծի թէ պատերազմէն ամիս մը առաջ, Լէտիսմիթի մօտ, բլուրի մը վրայ, ծերունի Պոէրի մը հանդիպեր է։ Պոէրը լուռ, բայց ուշադրութեամբ կը դիտէր անգլիական նիզակաւորներու հեծելազունդ մը որ դաշտին մէջ մարզանքներ կը կատարէր։ Երկու մարդերը սկսան խօսակցիլ։ Պոէրը ամենայն անկեղծութեամբ յայտարարեց թէ պատերազմի մասին շատ զրոյցներ չրջելուն համար, խոհեմութիւն սեպած էր ակնարկ մը նետել անգլիական բանակին վրայ և անձամբ տեսնել թէ կարելի է զօրախումբի մը մէջ մտնել։ Անգլիական հեծելազօրքը հարցուցեր է Պոէրին թէ ի՛նչ գաղափար կազմած է անգլիական նիզակաւորներուն վրայ։ Պոէրը նպաստաւոր կարծիք յայտներ է, հարցնելով սակայն թէ ի՛նչի կը ծառայեն անոնց ձեռքի երկայն ձողերը։ Անգլիացին պատասխաներ է թէ նիզակներ են՝ իրենց դէմը ելլողներուն մարմնոյն մէջ մխելու համար։ Պոէրը «Մեծդ Աստուած» գոչեր և յետոյ տնորդանք գետինը թուքեր է։ Անգլիացին ուզեր է անոր կարծիքը գիտնալ։ Պոէրը պատասխաներ է.—«Բայց ատոնցմէ վեցը կրնամ սպաննել, տակաւին իմ մօտս չհասած, իսկ միւսները պիտի չկրնան իսկ տեսնել գտնուած տեղս»։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ոգելից ըմպելիի սպառումը Անգլիոյ մէջ։— Հորթուկներ։ — Յայտարարութիւն մը։— Անգլիական բանակը — Առաջարկ մը։

Նոր հրատարակուած վիճակագրութեան մը համաձայն, Անգլիացիները այս տարուան մէջ չորս միլիառ քսանհինգ միլիոն ֆրանքի ոգելից ըմպելի խմեր են։ Նշանակալից թիւ մըն է սա, բայց անցեալ տարուընէ 30 միլիոն ֆրանքի պակաս է։ Այս վիճակագրութիւնը պատրաստող Պ. Տաուսընի ըստ ծին նայելով, այդ նուազումը հակալքոլային ընկերութեանց գործունէութենէն առաջ եկած է։ Աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ենթադրել որ այդ նուազման պատճառն է Թրանսվալի պատերազմը, այսինքն 200,000 հոգիի բացակայութիւնը, որոնք մեծ մասամբ ժուժկալ չեն։ Իւրաքանչիւր Անգլիացի այս տարի 95 ֆրանքի ոգելից ըմպելի խմեր է։

—Բորթոյի ազատական կուսակցութիւնը յայտարարութիւն մը ուղղեր է երկրին ընդհանրապէս և բորթուկէզ կղերին մասնաւորապէս։ Յայտարարութիւնը հակառակ է կրօնական միաբանութեանց դէմ, մանաւանդ օտարական կրօնաւորներէ կազմուածներուն։ Հինաւուրց կղերականութիւնը կը հրաւիրէ միաբանութեանց, որոնք չեն ճանչնար եպիսկոպոսները, այլ իրենց հաստատած նպատակները արտասահման կը զրկեն։ Նոյն յայտարարութիւնը կը յարէ թէ քայքայած և լքուած եկեղեցիներուն քովիկը կը բարձրանան օտար կրօնաւորներուն եկեղեցիները։ Ի վերջոյ կ'եզրակացնէ թէ եթէ կառավարութիւնը ազդու միջոցներ ձեռք չառնէ օտար կղերականութիւնը պիտի կոտրէ Բորթուկալի կղերին վարկը։

—Անգլիոյ պատերազմական նախարարը ապրիլ 22ին առաջարկ մը պիտի ներկայացնէ, որուն համաձայն Անգլիոյ համար անհրաժեշտ է վեց զօրաբանակ ունենալ, քաղաքական զօրագունդին մէջ պահեստի գունդ մը կազմել, որ 50,000 հոգին չանցնի, կամաւորներու թիւը ապահովելու համար։ Ամէնը միասին երեսունչորսնդեակ հազարի բարձրացնել և ուրիշ զօրագունդ կազմել պահակազօրքերու ծառայութեան համար։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՍՈՖԻԱ, 6 ապրիլ։—Պուլկարիոյ նախկին նախարարապետ Պ. Սթոյլով մեռաւ։

ԹՈՒԼՈՆ։—Արտասովոր ոգեւորութիւն մը կը տիրէ քաղաքին մէջ։ Մեծ թիւով ուղեւորներ կը հասնին ամէն օր, որոնց մէջ բազմաթիւ Իտալացիներ կան։ Նոյն քաղաքը զարդարուած է։ կայսրանին փողոցը մասնաւորաբար դրօշաշարդուած է։ Կառախումբերը ուղեւորներ կը բերեն, մասնաւանդ Իտալացիներ։

ԲԱՐԻԶ։—Նախարարապետ Պ. Վալդէք Ռուսօյի առողջական վիճակը զոհացուցիչ է։ այսուհետ հեռաձիւտ կը զրկուի։ Պ. Վալդէք Ռուսօ դիւրաշունչ կ'առնէ և ուտելիք կը կլլէ։

ԼՈՆՏՈՆ։—Լորտ Սալիսբրի Միջերկրականի ծովեզերքը ուղեւորեցաւ։

Վիէննա։— Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը Լէյրոյա պատուանշանի մեծ ժապաւէնը տուաւ Աւստրիոյ նախարարապետ Պ. Ֆոն Քէրսլէրի։

ՊՈՒԷՐԻՇ։—Կարոլ Թագաւորը Ռումանիոյ Ս. Գրիգորեանին բացումը կատարեց գահանասով մը որով պէտքը ցոյց տուաւ յաղթել ելմտական դժուարութիւններուն։ Ժողովին ներկայացուած ելմտացոյցին մէջ 218,500,000 ֆր. ծախք նշանակուած է. մինչդեռ նախորդ տարեշրջանին 245,325,400 ֆր. էր ծախքին գումարը։

ԲԱՐԻԶ։—Թոքիոյէն ուղղուած հեռագրի մը նայելով, ճաւոն բացարձակ պատասխան մը կը պահանջէ Ռուսիայէն՝ Բորչայի մասին, վասն զի առաջին պատասխանը անբաւական կը գտնէ։

—Բէքինի Ֆրանսական նոր դեսպան Պ. Պո վաղը Մարսիլիայէն շոգենաւ պիտի նստի իր նոր պաշտօնատեղին երթալու համար։

ԲԷՕԼՆ։—Քեօլնիշէ Զայթունկ կ'իմանայ Բեռլերսպուրկէն թէ հարաւային Մանչուրիոյ մէջ կարեւոր ճակատամարտ մը կատարուեր է ռուսական երկու զօրագունդերու և չինացի քանի մը հազար զինուորներու միջեւ։ Ռուսերը ունեցեր են քանի մը մեռեալ և բազմաթիւ վիրաւոր։ Չինացիները մեծ կորուստ ունենալէ ետքը դէպ ի հիւսիս փախեր են, Ռուսերէն հալածուելով։

ՊԷՐԼԻՆ։— Վալտէքսէ մարշէլը կը հեռագրէ Բէքինէն թէ գերման զինուորները Թիէն-Զինի հիւսիսային կողմը յաղթեր են ցրուել հրոսախումբերը. որոնցմէ քսան հոգի սպաններ են, Գերմանացիները գրաւեր են Թէդանոթ մը և 29 սայլեր։

ԼՈՆՏՈՆ։— Բրէթորիայէն կը հեռագրեն թէ Բլումֆոնթեյնը, Բրէթորիկէրէսպուրկը գրաւելէ ետքը, պիտի երթայ Պոէրները վանելու Բրէթէրսմարկիսպուրկէն։

—Թրանսվալ։ — Պ. Մէսիլ Ռատսի առողջական վիճակը մտահոգութիւն կը պատճառէ։

ՈՒԹրԷԽԹ։ — Բրիւկէր նախագահը ջերմագին ընդունելութիւն գտաւ հոս։ Հիւվէքսում գնաց, ուր ամառը պիտի անցընէ։

ՊԷԼԿՐԱՏ։—Մոսկուայէն մանկաբարձ բրոֆէսէօր մը հոս պիտի գայ խնամելու Տրակինա թագուհին՝ ծննդաբերութեանը միջոցին։ Ժողովուրդին մեծ ուրախութիւն պատճառեց այն լուրը թէ Ռուսիոյ կայսրը բարեհաճած է ընդունիլ Կիքահայրութիւնը։ Նիքոլա Բ. իր կողմէն մեծ դուքս մը պիտի զրկէ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.—Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանը մտնել փափաքողներուն թէ՝ այդ հաստատութեան վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ 4/17 ապրիլ 1901, չորեքշաբթի օրը։ Առանց կրօնի և ազգի խտրութեան ամէն ոք կրնայ ընդունուիլ, հետեւեալ պայմաններով — Ընտրելիները պարտին առ նուազն 18 տարեկան ըլլալ։ Այդ տարիքէն վար եղողները չեն կրնար ընդունուիլ։ Ընտրելիները հետեւեալ խնդիրներուն մասին մուտքի քննութեան պիտի ենթարկուին.— Ա. Թուաբանութիւն և Բ Երկրին մէջ խօսուած լեզուներէն մին գրել կարդալ։ Քննութիւնները թուրքերէն լեզուով պիտի կատարուին։ Հաստատութիւնը ընդունելիք աշակերտներուն թիւը 30ի որոշած ըլլալով, ատոնք պիտի ընդունուին ընտրելիներուն մուտքի քննութեանց պահուն չհասած թիւերուն առաջնութեան կարգով։ Հետեւաբար ընտրելիները պէտք է որոշուած թուականէն առաջ իրենց խնդրագիրները ներկայացնեն Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին Տնօրէնին, և բացման օրը ներկայանան անձամբ. իրենց հետ ունենալով ծնդեան և բարի վարքի վկայագիրները։ Երկրորդ տարուան աշակերտներն ապարտին նոր կ գտնուին վարժարանին բացումին։ 1901 ապրիլ 4/27ին։

7 20 մարտ 1901 5—12

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ։—Տէրթէրխանէի վերատեսուչ անուանուեցաւ պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Զիեա փաշա, պահելով հանդերձ ելմտական գործոց յանձնաժողովին նախագահութեան պաշտօնը։

—Այդրնի գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Լաթաքիոյ նախորդ կառավարիչ Շէմսի փաշա։

—Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Սանճակի ու Շքոտարայի նահանգներուն դատական քննիչ Լիմն պէյի և Օտար Մամուլի Դիւանին քարտուղարներէն Ավրամ Յարխի էֆ.։ Իւլայի երկրորդ աստիճան կայս. ալեատան ծանկագրութեանց պաշտօնեաներէն Վարդ պէյի և Հալէպի նահանգին վերաքննիչ ատեանի ընդհանուր դատախազ Իսմայիլ պէյի։

—Պէյքոզ գաւառակին նախ անուանուեցաւ որբերու սատարութեան ժողովին անդամ Մէհմէտ Ալի էֆ.։ Բիւչիւկ Զէքմէճէի նախ անուանուեցաւ Պէյքոզի նախ Թէվֆիք էֆ.։ Պիթլիսի նահանգին Սըղերդ գաւառին նախ անուանուեցաւ Ահմէտի նախորդ նախ Խալիս էֆ.։ Սատանայի նահանգին Անամուր գաւառակին նախ անուանուեցաւ Ճիտտէի նախորդ նախ Մէհմէտ Սատաէտտին էֆ.։

—Ազատարարի չգաղտամ տրուեցաւ կայս. ատաղ թիւնպաշկ ու Բ. զօրաբաժնին կրամանատար Շէվքէթ փաշայի և Եըլարդի պահականոցին հրամանատար Սիւլէյման փաշայի։

ԵՐԿՐՈՒՇԱՐԹԸ ԵՒ ՊԱՅԾՐԱՄԻ ՀԱՆԴԷՍԸ.— Նոյն Ֆրայի Բրեսսի մասնաւոր յօդուածով մը մեծ գովեստով կը խօսի այն արիւսարտութեան վրայ զոր Վ.Կ. Սուլթանը ցոյց տուաւ Պարքամի շնորհաւորութեանց միջոցին պատահած երկրաշարժի ցնցումին ատեն։

ՍՈՒՐՐԼ ԵՄԻՆԻ Ա.քիմ էֆ. անձնական տկարութեան պատճառաւ, կայս. Իրատէով արտօնուեցաւ փոխանակ ցամաքի, ծովի ճամբով Կ. Պոլիս վերադառնալ։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻՆ մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ կուսակալ Խալիտ պէյ՝ զինուորական հրամանատարը փոխանորդ կարգելով գացեր է հաւանեցնել Միւսի, Շէմիր ու Գալա Բէյնի աշիրէթներ։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԽՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ.— Սէլանիկի Ասր լրագիրը կ'ըսէ թէ պուլկար խովարարներու նկատմամբ տրուած վճիռը ուրոպական բոլոր լրագիրներուն կողմէ անկողմնակալ գնահատութիւններով հրատարակուած է։ Ասր յոյս կը յայտնէ թէ Վ.Կ. Սուլթանն արդարասէր հովանին տակ անդորր ապրող Պուլկարներուն համար դատ մը պիտի ըլլայ այն արժանի պատիժները որոնց պուլկար խովարարները ենթակայ եղան, ամենայն արդարութեամբ կատարուած դատավարութեան մը հետեւանքով։

—Սէլանիկի վերաքննիչ ատեանը քանի մը օրէն պիտի դատէ պուլկար խովարարներու քոմիթէին պատկանող խումբ մը, որոնց նախնական հարցաքննութեան տեղեկագիրները Ավրամ Հիսարի նախնական դատաւորին հարցաքննիչ դատաւորին կողմէ ղրկուած են։ Սէլանիկի ամբաստանիչ ատեանը ամբաստանեալներէն մէկ քանին անպարտ ճանչցած է։ Ատոնց դատը աւարտելէն ետքը, Կէվկիլիի մէջ ձերբակալուած Պուլկարները պիտի դատուին։

—Սէլանիկի հարցաքննիչ ատեանին կողմէ դատապարտուած տասերեք Պուլկարները, անցեալ օր, Սէլանիկի երկաթուղիով մայրաքաղաք բերուեցան և կեդրոնական բանտ առաջնորդուեցան։

—Նոյն Ֆրայի Բրեսսի կ'ըսէ թէ Պուլկարիոյ իշխանը, Բեռլերսպուրկի լրագիրներէն մէկին թղթակցին հետ տեսակցած պահուն, յայտարարեր է թէ կարգ մը խովարարներու կողմէ առաջ բերել ուզուած խառնակութեանց առաջքը կատարելապէս առնուած է և թէ Պուլկարիոյ նախարարութիւնը այդ մասին մեծամեծ ջանքեր կ'ընէ։

—Անցեալները Պուլկարի մէջ ոստիկանութիւնը Թոտոր Մինիքով անուն մարդու մը խնդրագրութիւն կատարելով՝ Շիմանով ու Լազով անուն երկու անձեր ձերբակալեր և հսկողութեամբ Շումլա զրկեր է։ Ոստիկանութիւնը կը մնուռէ նաեւ Մաճարով անուն անձ մը՝ իբրեւ ընկեր այդ երկու ձերբակալեալներուն որոնք իբրեւ շարագործ նկատուած են։

ԳԵՐՄԱՆՍՏԻ ԶԲՕՍԱՇԵՐԱՅԻՆԵՐԸ.— Բրինցեսին Վիքթորիա-Լուիզի շոգենաւով մայրաքաղաք եկած Գերմանացիները, շաբաթ օրը, Սեվաստոբոլ ուղեւորեցան։ Պաթումի և Տրապիզոնի նաւահանգիստներն ալ այցելելէ ետքը նորէն Պոլսոյ նաւահանգիստէն պիտի անցնին և Համպուրկ պիտի երթան։ Վեհ. Սուլթանը զանազան պատուանշաններ տուաւ նոյն դրօսաշրջիկներէն ոմանց։

ՍԱՄՈՍ ԿՂԶԻՆ.— Իգսամ Սթանսարտէն հեռագիր մը կ'արտատպէ ծանուցանող թէ Սամոսի նկատմամբ եւրոպական լրագիրներուն ոմանց հրատարակած լուրերը անհիմն են և թէ կղզիին ամէն կողմը կատարեալ անդորրութիւն և խաղաղութիւն կը տիրէ։

ՀԱԼԷՊԻ կուսակալութիւնը նկատելով որ երկու ամիսէ ի վեր նահանգին ամէն կողմը երաշտութիւն կը տիրէ և թէ ամիրաներու գիները հիմակուընէ սղած են, Բ. Դուռնէն արտօնութիւն ուզեր է նահանգին ամիրաներուն արտադրումը արգիլելու համար։

ՀԲԻՆ խնամատարի գայմագամը ձեռնհաս պաշտօնատարներն արտօնութիւն ուզեց վիճակահանութիւն մը կազմակերպել՝ օսմանեան լեզուն Հրեաներուն մէջ տարածելու նպատակով բլալիք ծախքերուն համար։ Խնդիրը յանձնուեցաւ կրթական նախարարութեան։

ՍԸՂԵՐԴԻ նոր կառավարիչ Նիւզէթ փաշա իր պաշտօնատեղին ժամաներ է։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ճէնովայի մէջ շինուած Հաւիսի. ու Ասպիլուկենֆ թորփիլլաձածներուն վերջին մանաւանդը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, պիտի հասուցուի, և թորփիլլաձածները ճամբայ պիտի ելլեն Պոլսոյ նաւահանգիստը գալու համար։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. դեսպանատան համար տարեկան հաղար վեց հարիւր ոսկի չենք մը վարձուած է, վասն զի հիմակուան չենքը ուր օսմ. դեսպանատունը վաթսուն տարիէ ի վեր հաստատուած էր, հինցած է։

ԻԶՄԻՐԻ ՄԵՏՐՈՊՈԼԻՏԷՆ և տեղւոյն յունական բոլոր քարոզիչները յորդոր կարդացեր են ժողովրդեան թէ օսմ. հպատակ զանազան ազգերը պէտք է միշտ բարեկամաբար վարուին իրարու հետ։

Պ. Պէնէմէ, Հանրային Պարքի վարչական Խորհուրդին փրանսական անդամը, որուն Իզմիր երթալը ծանուցինք, իբրեւ նախագահ Իզմիր-Դասապայի երկաթուղիի Ընկերութեան վարչական Խորհուրդին, տեղւոյն վրայ պիտի քննէ թէ Իզմիր-Բասրայի շոգեշարժ թրամուէյի մեծ նաւնորեր ո՛ր ատեհան կրնայ միասել նոյն երկաթուղիին։ Պ. Պէնէմէ նաեւ աշքէ պիտի անցնէ Կէօղ-Թէբէէն Զէյտի շինուած շոգեշարժ թրամուէյներու գիծին շինութիւնները։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՃԵՊԸՆԹԱՑԸ, շաբաթ օրը, սովորականէն երեք ժամ ուշ հասաւ Սիրքէճի։

ՏԻԿԻՆ ԲՈՆԱՊԱՆ, Ֆրանսական դեսպանին կինը, շաբաթ օրը մայրաքաղաքս ժամանեց Սբեւելեան ՃԵՊԸՆԹացով և կայարանին մէջ ընդունուեցաւ դեսպան Պ. Բոնապարտի, դեսպանատան պաշտօնեաներուն և Ֆրանսական գաղթականութեան երեւելիներուն կողմէ, որոնց շատերը ընտանիքով եկած էին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատան զինուորական կցորդ կարգուեցաւ գերմանական բանակին սպաներէն Հայֆէլտ ֆոն Թրախենպէրկ

ուսմբը, նորէն սկսած է հրատարակուիլ Բարլօ էֆ. Միրզայի կողմէ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐժ.—Մարտ 18ի կիրակի օրը զատահած երկրաշարժին նկատմամբ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդուին Պալչըքէն (Պուլկարիա).—«Երկրաշարժը հոս մեծամեծ վնասներ պատճառեց։ Հարիւրի չափ քարուկիր շէնքեր փլան։ Լեռներէն շատ մը ժայռեր ձորերուն մէջ գլորեցան։ Զանազան տեղեր մինչեւ կէս մէթր լայնութեամբ հողերը ճեղքուեցան։ Ինը գիւղեր հիմնայատակ կործանեցան։ Հազարէ աւելի գիւղացիներ անպատսպար մնացած են։

ՄՈՒՏԱՆԻԱՅԻՆ երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ Մախուսէի Պինկազի շրջանաւը նոյն առտուն Մուտանեայի նաւամատոյցին մօտերները, օդին գէշութեան հետեւանքով, ինկեր է նաւամատոյցին աջ կողմը գտնուած ժայռերուն վրայ։ Շոգենաւին գլխաւոր կողմի վարի յարկի քամրան սկսեր է ջուր առնել։ Պինկազի, ազատելու համար ամէն ջանք կ'ընայ և կը յուսացուի թէ ազատուի։

ՀՈԼԱՆՏԱՑԻ ԴԵՍՊԱՆԸ.—Մէքսիկէն ուղղուած հեռագրի մը նայելով, Կ. Պոլսոյ հոլանտական դեսպան տոքթ. Փոն Վէքէրլէն երէկ նոյն նաւահանգիստը ժամաներ և արժանավայել պատուներով ընդունուեր է։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ քարտիներու Ընկերութիւնը, ինչպէս յայտնի է, հինգ տարուան համար առժամարար չնած է Ղալաթիոյ և արմտիքներու մաքսատանց հիմակուան շէնքերը և թէ յանձն առած է, այդ պայմանաժամը աւարտելէն ետքը, նոր շէնքեր կառուցանել այդ մաքսատուններուն համար։ Իգսամ՝ նկատելով որ այդ պայմանաժամը աւարտած և վերջին բաւական տեսն անցած ըլլալով հանդերձ՝ քարտիներու Ընկերութիւնը չէ կատարեր իր յանձնառութիւնը և նոյն իսկ հիմակուան շէնքերուն նորոգութիւնն ալ չի կատարեր, ուստի Ընկերութիւնը, կը յարէ Իգսամ, պարտաւոր է կատարել իր յանձնառութիւնը, նոր շէնքեր կառուցանելով նոյն մաքսատուններուն համար։

ԼՈՐՏ ՈՒՌԼՍԼԻ վաղը Կ. Պոլիս պիտի գայ Էտուարտ թագաւորին գահակալութիւնը պատուոյն ծանուցանելու։

ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑ.—Ելմտական նախարարութեան կողմէ պատրաստուած 1317 տարուան ելմտացոյցը յանձնուեցաւ ելմտական գործոց յանձնաժողովին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ միջև կնքուելիք առեւտրական դաշնագրին խառն յանձնաժողովը այսօր ալ պիտի գումարուի։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը հրաման ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց թէ Մալիէի և թաղապետական շրջանակներու անունով գանձուած չորս տեսակ տուրքեր, փոքրաքանակ ըլլալնուն համար, պիտի գանձուին սպառողներէն։ Գինուորական սպառազինմանց մասէն, և թէ այդ որոշումը պիտի գործադրուի նաեւ այն տեղերը, ուր թաղապետական շրջանակներ տակաւին հաստատուած չըլլալով, նոյն տուրքերը միայն Մալիէի անունով կը գանձուին։

ՍԼԻԱՆԻԿԻ մէջ ու շրջակաները, հինգշաբթի օրը, երկրաշարժի զօրաւոր ցնցումներ զգացուեր են, առանց վտանգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ՍԲՎԱԶԻ կուսակալութիւնը հեռագրով խնդրեց ներքին գործոց նախարարութենէն փոխարինել Շապին Գարահիսարի նոր կառավարիչը, գաւառին կարեւոր դիրքին պատճառով։

ԼԱՏԻՆԱԿԱՆ ԶԱՏԿԻՆ առթիւ Աստրիոյ դեսպանը իր բոլոր պաշտօնականներով, երէկ առտու, Սանթա-Մարիա եկեղեցին գնաց և Ֆրանսայի ու Սպանիոյ դեսպաններն ալ Բանկալթիի Սէնթ-Խբռի եկեղեցին։

ՊՈՒՐԿԱԶԻ (Պուլկարիա) ոստիկանապետը, կ'ըսէ Իգսամ, ժողովուրդին և մանաւանդ Իսլամներուն հետ լաւ չվարուելուն համար, պաշտօնէն եղած և Սոֆիա տարուած է դատաստանի ենթարկուելու համար։

ՏԷՊԹԷՐԻՍԱՆԷՒ նոր վերատեսուչ Զիեա փաշա, երէկ, կայս. պալատ երթալէ ու իր երդմնագիրը մատուցանելէ ետքը, նոր պաշտօնատեղին գնաց և գործի ձեռնարկեց։

ԱՆԱՏՕԼԻՈՅԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Անգլիոյ Խորհրդարանին անդամներէն Լորտ Բրէսի, կ'ըսէ Սապան, որ վերջերս պատրաստ մը կատարած էր Անատոլուի նահանգներուն մէջ, անոնց առեւտրական ու տնտեսական կացութիւնը վրայ գիրք մը հրատարակած է Լոնտոնի մէջ, պարզելով նաև իր տեսութիւնները։ Անգլիացին մեծապէս գոհած է օսմ. հպատակ զանազան դասակարգերու զարգացման համար ունեցած արտադրութիւնը, ինչպէս նաեւ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին եղած յառաջդիմութիւնները։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ կառավարութիւնը նորէն տասը անուսուն գիրքեր նուիրած է կրթական նախարարութեան։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը հրաման ղրկեց բոլոր մեսրոպտիանքներուն և եկեղեցիներուն, որպէս զի ժողովուրդը Զատիկ առթիւ զէնք չպարէ։

ՊԻԹԼԻՍԻ նահանգին թաղապետական բժիշկ կարգուած Հայրիկ Բէսսամ էֆ. երէկ իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ Բիւնարտ Ընկերութիւնը հրատարակեց իր տարեկան հաշուեցոյցը, ուրկէ կ'երեւայ թէ այս տարի բաժնետէրերուն հարիւրին հինգ շահաբաժին պիտի վճարէ։ Պահեստի դրամագլուխին վրայ հարիւրին երեք պիտի աւելցուի՝ շոգենաւերու հինգնուն փոխարէն։ Ընկերութիւնը ունի 350,000 անգլիական ոսկի ապահովագրութիւն և 200,000 ոսկի ալ պահեստի դրամ։

ԴԱՍԹԻՄՈՒՆԻի նահանգին մէջ եղմատական անցեալտարուան մէջ կատարեալ բժշկուեր են գալիկան ախտէ վարակեալ երեք հազար հոգի։ Այս տարի ալ վեց հազար հոգի բժշկելու համար միջոցներ ձեռք առնուած են։

ԳԱԼԱՌՆԵՐՈՒ ԼՐԱԳԻՐՆԵՐԸ.—Եպարքոսական հրամանով ծանուցուեցաւ ամէն կողմ որ գաւառական այն ամէն պաշտօնեաները որոնք հազար դրուշ և անկէ աւելի ամսաթոշակ կը ստանան բաժանորդ գրուին իրենց պատկանած նահանգին պաշտօնաթերթին և բաժանորդագրութիւնները անոնց ամսաթոշակներէն վար դրուին։

ՊԵԱԴԸՏԻՆԱՆԻ հովիտէն Կ. Պոլիս բերուելիք անոյշ ջուրերու համար Եւրոպա յանձնարարուած երկու խոշոր մեքենաները մինչեւ մէկ ամիս բերուելով, պիտի զետեղուին Ճէնտէրլի մէջ հաստատուած տեղը։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆի ֆրանսական նաւաբաժինէն քանի մը մարտանաւեր մտերս Սէլանիկի նաւահանգիստը պիտի այցելեն։

ԱՆԶՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ.—Իրաւագիտական վարժարանին ուսանողներէն քսան տարեկան Աթըֆ էֆ. երէկ Բէրայի Կալաթա Սէրայի բաղնիքը մտաւ և մասնաւոր սենեակ մը առանձնացաւ։ Ժամ մը վերջը բաղնեպանները տեսան թէ երիտասարդը գետինը պառկած կը տապալուի։ Ոստիկանութեան իմաց տրը ուելով, անմիջապէս բժիշկ բերուեցաւ որ նախնական դարմանները ըրաւ։ Աթըֆ էֆ. թաղապետութեան հիւանդանոցը տարուեցաւ։ Բնութիւն կատարուելով հաստատուեցաւ թէ երիտասարդը, իր հօրը դէմ նեղացած ըլլալով, լուցկիի կտորները ջուրի մէջ խառնած ու խմած էր։ Գրպանէն գտնուեցաւ մօրը ուղղեալ նամակ մը, ուր կ'ըսէր թէ հօրը դէմ բարկացած ըլլալուն համար անձնասպան պիտի ըլլայ։ Երիտասարդին վիճակը, եղած դարմաններով, հետզհետէ կը բարձրի։

ԶԱԼԱԹԻՈՅ Աբգասի փողոցին մէջ Խաչիկ անուն խոհարարի մը մէկ ու կէս տարեկան աղջիկը, առջի օրը, տանը վերի յարկէն փողոց իյնալով գլխէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ԱՀՌԵԼԻ ՈՃԻՐ ՄԸ.—Պուրկազի մէջ (Պուլկարիա) Տիմչօ անուն գնչու մը գինովութեան հետեւանքով, դաշոյնով մարթեր է իր հայրը, մայրը, կինը և երկու աղջիկ զաւակները՝ քնացած տեսնելով։ Գնչուն քիչ վերջը զղջալով իր ահռելի ոճրին ինչ ըլլալը, միւսներն գտնելով՝ ինքզինքը մխելով վերջ տուեր է իր կեանքին։

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասներկուերեք տարի է վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբ գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպան յատկապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջողդարար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ Է-ՏԻՆԳՈՒԻՐկի, ԼՈՆՏՈՆի, ԲԱՐԻԶի ու ՎԻԵՆՆԱՅի հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն որոն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւններ (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՏ։ Ուստի պատիւ ունիանուցանել արդոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները։ կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մասնայ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կոտրած և խախտած (բրբբ, չբբբ) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապես յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս էն կատարեալագործեալ կերպերովը։

Այսէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ԲԹԻ և ԿՈՂՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 63—100

SIROP & VIN DUSART

Շատ մը հիւծախտաւորներ, որոնց մէկ թոքը բոլորովին փտած էր Սիրոն ի վեռ Տիւզարով բժշկուեցան, իբր սնունդ առնելով հում միս։

Տոքթ. Տիւզգեն
Բարիզի համալսարանէն

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՒԳԱՀԱՆԴԵՍ
Ապրիլ 8, երկուշաբթի գիշեր, ժամ 9½ին

ԵԱՏՈՅՑԱԳԻՐԸ

ՊԷՊՈՎՐԸ	Սեմֆոնի ան իւթ մինեռ.
Ս. ՍԱՆՍ	Լա ժեոճես տ'Էրբիլ
ԿԻՐՕ	Գարնավալ
ՊՈՒԼՄԱՆ	Մրնիւռ
. . .	Լէ գ'Ալմ
ՎԷՊԷՐ	Ուվերդիւր 3—4

Ազգային Լուրեր

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

Ս. Լուսաւորչի տօնը.— Աղօթք անձրեւի համար.— Պայրամը.— Մարախի վերեւեւումը.— Թղուկի ալ ուխտի կուգայ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 18/31 Մարտ, 1901

Երէկ՝ շաբաթ, մեր Ս. Գրիգոր Լուսաւորչին միրալ մանելուն տօնն էր՝ որ մեծ հանդէսով կը կատարուի հոս, մանաւանդ՝ երբ ուխտաւորներու բազմութիւն մը ալ ուրիշներ Ս. Յակոբեանց պատկանելի տաճարը, և, ուրեմն ենք յայտարարելու որ՝ այս տարի իրերու չեղան մեր յոյսերը։ Ուխտաւորական վերջին թիւը՝ որ 956ի կը հասնէր, ինչպէս ծանուցեր էի նախորդ թղթակցութեամբս հեռագրեալ կը տատանայ իր յառաջատուութեան մէջ և կը յուսանք որ պիտի գերազանցէ նախորդ տարիները։

Տօնին նախատօնը, յաջորդ առտուան ժամերգը, Այսօր Դասը, հանդիսաւոր Ս. Պատարագը՝ տօնախմբակ Սուրբին նուիրուած Մեղանին վրայ, չա՛տ սրտառուչ կերպով կատարուեցան՝ երկար ժամերով։ Նշանակութեան արժանի էր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր քարոզը՝ օրուան տօնին վրայ՝ յորում է վեր հանելով յիշատակուած սուրբին հաւատքը՝ որով և մենք լուսաւորուեցանք և կրած տառապանքը՝ քրիստոնէական անդրանիկ Հայ. Եկեղեցւոյ հաստատութեանը համար, յորդորեց ժողովուրդը պատկառ կալ Անոր Ս. Յիշատակին, հետեւող ըլլալ լուսաւորիչ քայլերուն, նմանող ըլլալ հաւատքին և մահու չափ հնազանդիլ եկեղեցական օրէնքներ և աւանդութեանց՝ որոնցմով ամէն կանգուն մնացած է Հայ. Եկեղեցին քրիստոնէական դարակրէշէն ի վեր։ Ն.Բ. Սրբազնութիւնը զատկական տօներուն մերձալուն առթիւ, յիշեցուց ժողովուրդին իր բարոյական պատասխանատուութիւնները ու սրտառուչ խօսքերով յորդոր կարդաց ամէնուն ջերմեռանդն աղօթել որ Աստուած առատ անձրեւ մը պարգեւէ ու յանձնարարեց մասնաւորապէս Տեր Ողորմեա՛ ըսել։ Աբդարեա, ջուրի համար գործածելու միա՛յն Տիրոջ ողորմութեանը մնաց։ Մտ տարիներու մէջ ոչ ոք չէ տեսած Երուսաղէմ ա՛յսպէս եղաչացած։ Զեռքերս սոսկալի կը քսուին երբ այս տողերը կը գրեմ։ Դեռ ժամը մէկուկէսն է, առտո՛ւ, և 26° ասիճան ջերմութիւն կայ սենեկիս մէջ, ալ երեւակայեցէք դուրսը՝ արեւուն հրաբորբոք տապը։... Երբ աչքս կը դարձնեմ դէպ ի արեւելք՝ ուր այնքան սիրուն ու կապոյտ քաղցր ծածկուած կ'երեւային Մովաբու լեռները որոնք սակայն, այս պահուս, ջերմութեան հեռեմակ մշուշով մը որ Մեռեալ ծովէն կը բարձրանայ, պարուրուած կարծես անհետացած են։ Ցանքերը ոչնչացման մատնուած խեղճ գիւղացիներուն տարտնալը կ'աւելցնէն։

—Նախընդօրուան Թնդանօթները ողջունեցին իսլամական Պայրամը։ Մեր Ս. Պատրիարք Հայրը, երկու եպիսկոպոսներ և մէկ քանի վարդապետներ իր հետը առած ու պատուանշաններով զարդարուած այցելեց Վսմ. Կառավարչին, Փէրիզ փաշային ու Հաքիմ էֆէնտիին որոնցմէ ընդունուեցաւ արժանաւոր պատուով և սրտագին բարեմաղթութիւններ բրաւ Վեհ. Սուլթան Համիտ բարեխնամ կայսեր թանկագին կենացը համար։

—Կը լսենք թէ Մեծ Անապատի կողմերէ մարախ կը սկսի տեղալ Երուսաղէմի վրայ։ Թէպէտ երբայրութեան տագնապը փորձանք մըն ալ մարախի վերբերումը եղաւ։ Տեղական կառավարութիւնը անմիջական միջոցներ ձեռք պիտի առնէ այդ սպառիչ միջատին անհետացմանը համար, առանց որուն մնացած մէկ քանի ջրարբի արտերն ալ մարախին ճարակ պիտի ըլլան։

—Դանամ մըն ալ, կատրեալ թղուկ մը, նուազ քան մէկ մէթր երկայնութեամբ, երեւցաւ այս տարի մեր ուխտաւորներուն մէջ։ Բնիկ Արապկերցի է, 26 տարեկան, սեւուկ յօներով ու աչքերով, նուրբ ընչացքով ու վայելուչ դէմքով։ Զերմ եռանդ մը ոգեւորած է զինքը նկատմամբ Ս. տեղեաց։ Մանրիկ մատներովը միտ խաչ կը հանէ ու կ'երկրպագէ։ Ուշիմ է և պատասխանաւ՝ ինչ որ բնական է դանձներու՝ որոնք շատ անգամ զուարճարան ալ կ'ըլլան։ բայց մեր գանձը լուրջ է ու շատ երես չի՛ տար անոնց՝ որ զինքը իրենց զուարճութեանն ու զբօսանքներուն առարկայ կ'ուզեն ընել։ Եթէ բարեխտութիւն մը ունի ուխտաւոր գանձը, ա՛յն է թէ, Բարեկենդանի օրերուն չի գտնուեցաւ հոս։

Վ.ԲՈՑԸ

Բաղէշէն կը գրեն մեզ մարտ 10 թուականով.—Մշոյ Ս. Կարապետի վանուց Պատ. միաբանութիւնը՝ յատուկ գրութեամբ մը խնդրած է Գեր. Հայր Զիլինկիրեանէ որ միջնորդէ Վսեմ. կուսակալին քով վանապատի ինչ ինչ արտաքնաձնեղորհման գործադրութեան մասին, որուն համար միաբանութիւնն ալ դիմում ըրած է Վսեմ. կուսակալին։ Կը յուսանք թէ Վսեմ. կուսակալը իր բարեսիրական հոգատարութեամբ բարեհաճի ի նկատ առնել Ս. Կարապետի սէս մենաստանի մը անձուկ վիճակը և արժանը տեսնելի։

«—Տեղւոյս Ուսումնական Խորհուրդը այսօրուընէ կը խորհի յառաջիկայ շրջանին բողոքական հայոց վարժարանաց հետ միացնել՝ քաղաքիս արդէն միացեալ վարժարանները։

«—Առաջնորդարանէն հանրագիր մը սկսած է պատրաստուիլ Առաջնորդ հօր մեռելը խնդրելու նպատակով։»

—Սիմֆերօպոլէն կը գրեն.— Լսում ենք որ, տեղիս ռէալական դպրոցի և գիմնազիոնի հայ աշակերտներից ոմանք ցանկութիւն են յայտնել շաբաթ երկու անգամ կրօնի դասեր վերցնել Դ. քահ. Յովսէփեանից, որը սիրով յանձն է առել ձրի պարապելու նրանց հետ։ Արժ. Տ. հայրը, բացի դրանից, պիտի պարապի նաեւ այդ աշակերտների հետ ընթերցանութեամբ և հայերէն լեզուի գործնական ուսուցմամբ։

—Բազուէն կը գրեն.—«Փետր. 18ին դիւերուայ ժամը 2ին, մի քանի չարագործներ տեղիս Հայոց Մարդասիրական ընկերութեան աղքատանոցի դրան կողպեքը կոտրելով մտնում են ներս և ուզում են մտնել աղքատանոցի կառավարիչ Պ. Ս. Խաչատուրեանի բնակարանը, նրան ստիպելու դիտաւորութեամբ։ Այդ րոպէին բակի աղքատ կանանցից մէկը, նկատելով չարագործներին, ձայն է բարձրացնում, որից զարթնում է կառավարչի կինը։ Չարագործները բռնում են կնոջը, որպէս զի դուրս չգնայ, և աշխատում են ննջարան մտնել։ Ներսից երախները սաստիկ աղմուկ են բարձրացնում և աղքատանոցի մարդիկ զարթնում են։ Չարագործներն առանց իրենց նպատակին հասնելու՝ նստում են վաղօրօք վարձուած կառքը և անհետանում։ Կասկած է ընկնում մի քանի մարդկանց վրայ։ Այս մասին արդէն յայտնուած է ոստիկանութեան։»

—Պէպէրեան վարժարանի նախկին սաներէն ոմանք, երկու օր առաջ ի նիստ գումարուելով Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ, Պէպէրեան վարժարանին հաստատութեան 25ամեայ յոբելեանին նախապատրաստութեամբ գործեր և իւրաքանչիւրը մէյմէկ գումար ստորագրուեր են։ Ն. Սրբազնութիւնն ալ 10 ոսկի ստորագրուեր է։

—Ռ.տոսթոյէն գրուած նամակ մը կը տեղեկանանք թէ նորընտիր Առաջնորդը, որ այսօր կը մեկնի իր պաշտօնատեղին, ընդունելու համար պատրաստութիւններ տեսնուած են Վիճակին պաշտօնական մարմիններու կողմէ։ Զարմիկն ետքը, առաջին շաբաթն, Գալատ. ժողովը նիստի պիտի հրաւիրուի լսելու Տ. Նէրսէս եպիսկոպոսի պաշտօնագիրները և անկէ ետքը պիտի զբաղի թեմական կարգ մը խնդիրներով, որոնք ազգու կարգադրութեան մը կը կարօտին։

—Ոսկեբիչ վաճառական Թադէոս էֆ. Էքմէքճեան, գանձապետ Բերայի թաղական Խորհուրդին, Եւրոպա կ'ուղեւորի իր արհեստին վերաբերեալ գործերով զբաղելու համար։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Յառաջիկայ Ս. Զատկի տօնին առթիւ տեղի ունենալիք այցելութեանց պատահանութենէն զերծ մնալու համար ի նպաստ Հիւանդանոցիս նուէր տուող բարեսէր ազգայիններու ցուցակը.

Տեարք՝ Մ. և Ա. Ունճեան եղբարք 100 դրուշ. Միհրան և Երուանդ Շիրինեան 80. Յովհաննէս Բէլէկոֆ 60։ 40ական դրուշ նուիրած են Տեարք՝ Գրիգոր Եվրէնեան, Գրիգոր Ալեանեան, Տիգրան Ս. Մանուկեան, Բարսեղ Ս. Մանուկեան, Մկրտիչ Ս. Մանուկեան, Մանուէլ Ալլալէմճեան, Աղջակ Գաբակէօզեան, Նասիպ Ս. ՀԷզվէճեան, Գրիգոր Աբգարեան, Թադէոս Հանէսեան, Եդուարդ Գաբակէօզեան, Հ. և Ա. Սէթեան եղբարք Նազարէթ Գասպարեան, Տիգրան Թաքէոսեան, Տիգրան Ս. Կիւլպէնկեան, և Յ. Մ. Սթամպուլուեան։ Թուական էֆ. Կեսարեան 27, Կարապետ էֆ. Մալխասեան 23 20ական դրուշ նուիրած են Տեարք՝ Յովհաննէս Ալլալէմճեան, Տոքթ. Ս. Յ. Յակոբեան, Աստուածատուր Հարէնց, Կարագեան որդիք, Իբրանոսեան եղբարք, Սիմոն Ալթունճեան, Կարապետ Ալլալէմճեան, Գաբրիէլ Մոլտովաք, Գաբրիէլ Լիւիկէլէան, Մեհրան Յ. Գրնճեան, Սարգիս Յ. Գրնճեան, Լեւոն Տ. Դանէլեան, Լեւոն Յ. Կիւլէսէրեան, Երուանդ Գաբաեան, Մեսրոպ Թէնէրճեան, Բենեամին Շէքէրճեան, Կարապետ Ճամուչեան, Արտաշէս Ծնորքլեան, Բարթիկ Մնտիկեան, Յովսէփ Թոքատեան, Համբարձում Գ. Թորոսեան, Մխաք Խաչատուրեան, Յ. Բէլէշեան և Ընկ. Մանուկ Աղջեան, Լեւոն Սէվէրճեան, Մ. Ս. Թաքաթլեան, Յարութիւն Սէլեան, Սարգիս Սիմոնոֆ, Մազլումեան և Մինթանճեան, Խաչիկ Խորասանճեան, Գերովբէ Տամատեան, Հայկ Ալչրճեան, Բարսեղ Յ. Սթանպուլուեան, Սարգիս Տիլսիզեան որդիք Յովսէփ Խաչատուրեան և որդիք, Ճիվան Թէքէճեան, Մարտիկ Գրիգորեան, Յարութիւն Քոլօյեան, Տիգրան Ելքէշճեան, Սեդրակ Տիլսիզեան. Բարսեղ Կիւլպէնկեան, Սարգիս Տանձիկեան, Տիգրան Ու

ROYAL VICTORIA

HAIR RESTORER

ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Ա.ՆՎԻՐԻՊԱԼԻ ԴԵՂ.

ՄԱԶԵՐԸ, ՄՕՐՈՒՐԸ ԵՒ ՊԵՍԸ ՈՒԺԱՎՃՏԵԼՈՒ ԵՒ ԱՆՈՒՇ ՏԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԻՐԵՆՑ ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ

Այս դեղը ներքուստ կանհետացնէ երբ անգամ մը գործածէք զայն. անմոռոցելի դեղ մըն է։ Մաքուր և փայլուն կը պահէ մազերը. չէ՛ մը կը բաւէ անոր ազդեցիկ յատկութիւնները երեւան բերելու համար։ Անոր գործածութիւնը պարտիչելի է և հերթափոխութիւնը կ'արգիլէ։ Ասիմանական այլ ստոյգ արդիւնքներ կ'ունենայ։ Բնական փայլ մը կուտայ մազերուն։ Այս դեղը ներկ մը չէ բնաւ։ Փափաքուած արդիւնքը ընդհանրապէս 10—15 օրէն ձեռք կը բերուի։ Անոնք որ ծանր հիւանդութիւններէ կ'ապաքինին, մոռզաղուութիւններ ունին, այն կիները՝ որոնք իրենց զաւակին կաթ կուտան և այն անձերը՝ որոնք մեծ յոգնութեանց ենթարկուած են միշտ, մ-զերնին կորսնցնելու ենթարկուած են միշտ. մանաւանդ այս պարագաներուն մէջն է որ Royal Victoria hair restorer ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉԸ մեծ ծառայութիւններ մատուցանելու կոչուած է, կը բաւէ անգամ մը փորձել, զայն գործածելու համար միշտ։ Գործածման եղանակն է չէրը երերցնել և փոքր ըստ ղունդով մը օրը անգամ մը չլիլ մազերուն արմատները։ Փափաղուած արդիւնքը ձեռք բերելէ յետոյ՝ կը բաւէ երեք անգամ գործածել շաբաթը։ Այս դեղը կը ծախուի առաջնակարգ դեղաբաններու մէջ միայն։ Օսմ կայսրութեան և Եգիպտոսի մէջ միակ գործակալն է Էմմընտ Քարուանա, որուն վաճառատունը կը գտնուի Կալաթա Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա—Շիշլի Թրամուէյի գծին մօտ, թիւ 95—96։ Այդն վաճառատան մէջ կը ծախուին նաեւ անգլիական և ամերիկեան պատրաստ դեղեր։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանոնի գարեջրատան վրայի յարկը, նիզ Զրպամճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գարշիքներու միջոցաւ ամենատարբեր կաւած սկաւառները մէկ անգամէն կը լցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պէտք չմնար։

Նարահնար երաշխիկաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և գիմացկուն արհեստական սկաւառներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի. դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամոցութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնց կատարելագոյն կը բուժուին ինչպէս նաեւ քիմնցուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ ոգեղեններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ս. Գ. Զմեռանները կիրակի օրերն ալ (վանչիկ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (վանչիկ կէս գիշեր) հիւանդ ընդունելի։

Ստանոր—Պոյատ կոյմէ մասնաճիւղ ՍՊԻՆԻՆԳ !! 197

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բորբ-բումները, յոգնացաւը, հմլում, վէրք և ն։ Աննման դեղ այտուցներու և կոշտի համար։

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. (փնտռել մեր ստորագրութիւնը)։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ — ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. զողզոտեալ տոկունութեամբ այն քան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայալինկէր, որ բոլանդակ Թուրքիոյ մէջ ճանաչելիներ հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Շեհեան Համայ, Զալաթա Սէրայի դիմաց։

ԶԱԼԱԹԱ Սինկէր Եան. Թիւնէլին Եաս. Թրամվայի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄԲՈՒԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց Թիւ. 13։

ՎԷՆԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲԺԿԱ. ԵՒ ԱԿՆԱԲԺԿՆ. ԴՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Կ. Պոլիս, Պահճէ Դարբու, ձեհլալ Պէյ խանի յկից, թիւ 1.

Ջիֆտէ Սիրէք մաղազասը

Ֆերոյիչեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵՏԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ կը գտնուին։ Ամէն տեսակ կակաղ և կարծր լասթիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, ականի կապիչներ (գասրգ պաղը), տեսակ տեսակ գրչիներ (շիրինկա), եղեգտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրոգգոբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի և այլն նոյնպէս կը գտնուին վաճառատան մէջ։ Գիները խիստ ածան։

Լ'ԻՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐ ՈՒԹԻՆ ՀՐԴՈՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.

76 միլիոն ֆրանք

Կենդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլլիֆէ փողոց Թիւ 8 և 10

—0—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Զալաթա Վոյվոտա, Լորանտ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Բոէտի Լիոնէ։

ՀԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենանոր Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն Լնդրապ

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլլիֆէ փողոց (Ռուվաս տէ գ'Իդալիէնի անկունը)։

Զուտ փոխադարձ չահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄՍՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐԻՆ.

1900 Յունուար 1ին ամփոփումին իրականացած երաշխաւորութեան պարտաւորումներն է Մէկ Միլիոն 359 Միլիոն Ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 6,230,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնադրէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիարտ 660 միլիոն։

Նիւ Եորքի ընդհանուր ապահովագիրը (ռոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց ղայմանագիրը։ Նիւ-Եորքի ապահովագիրն առաջինի չէ բնաւ, և յանձման թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստի, բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ ապրանքի փոխադրութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կոնխաս Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ առաջին տարեմտքէն սկսեալ, ապահովագրուողին համար իրաւունք անկոմ չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին բոլոր մասնաճիւղերով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել տալ։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա Ս. ՈՒ. ԼՈՒԹՕՎ ՆԻ ԸՆԿ.

Բէնիչ-Պատուիրակ

192 Ա. ԶԻՒԼՃԵՆԱՆ

Վոյվոտա փողոց Վիքթորիա խան Զալաթա

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է։ Նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նպատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը ցարուցնակէ բաղմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հայկապ շինուածներու, տարազներու և թիթերու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տեսարերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տեսար պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տեսրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագրին հետեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տեսրերով կամ սեռիներով եւ կամ Ռոթակազմ հատորով
225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանեանքերով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անդամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրելով, ստորագրողը վերջ կը ձեայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ներդրոցին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի զրկուի ձրիաբար։

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խոսել ձկան խոտ և իրօթիւթիւթ։ Խիստ հաճելի է համակերպ և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր լեզուներով ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարուի բոլորին համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սրբոտ), ԱՆՆԱԲԻՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՇԵՒԲՈՒՄԸ, ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱՓԵՌՈՒԹԻՒՆԸ, ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԹՈՒԹԻՒՆԸ, ԹՈՒԹ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱՅԸ, ՀԱԲԲՈՒԹԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՑԱՐՁԱԿՈՂ ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատարք Ի. Կ. Գոլիա, ՀԱՄՄԻՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒՈՐ

Ընդարձակ Հրչի, Կ. Պոլսոյ և Օրթագիւղ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գօմօ	1497	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Բօգաղրօ	186
Ալէքսօ	2607	Գօնկօ	2906	Կրօանս	1695	Մարէնկօ	2273	Մարֆօ	1112
Անտէլօ	1541	Գաղաս	895	Լիրօ	775	Մարչէլլօ	3709	Ֆիրէօ	1735
Աչիսօգաս	2377	Գիլաս	4211	Լիտուկիս	1531	Միքրաս	3557	Սիլվիս	1193
Գասանս	1822	Գօմէնս	987	Լիմաս	3720	Միլս	1057	Սէրէս	1200
Գօրսանիս	1264	Գաւրս	2323	Լօրաղիս	3600	Մօնդէմէլլս	1735	Թասաս	1228
Գրանս	1076	Գրարս	1713	Լուսիէրս	595	Մաւրիկիս	2419	Թ. Օնիլսն	1546
Գիլնս	841	Դիեսմս	504	Իտալս	2354	Նէրս	1033	Փօրնս	1337
Գէնիալս	4431	Եաղս	2464	Իսանս	5540	Օնիս	4100	Փօլէս	1470
Դէլրս	1671	Իլսորաս	1520	Ֆիլնս	1050	Մնիաղիս	4086	Փորքիս	487
Դալիբրս	1937	Իտազս	1341	Գէլէս	1053	Օրլանս	1535	Ալեքսիս	2429
Դամէս	1344	Ֆիլս	954	Գօլդինս	2307	Բարէրմս	1637	Վասաս	1914
Դազս	1094	Ֆինլանս	1328	Գօմնս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Զիրակս	1729	Ֆրամինս	849	Լէս	1053	Բարիս	3229	Զալիբանս	2896
Միսէրս	1834	Ֆրանսիսաս	4582	Լէքանս	2273	Բիսմարս	1663	Նէս	1850
Գլիս	2697	Գալիլէս	3080	Լիվօրնս	1643	Բոլս	1613	Զէս	1200
Նօրուեգաս	4235	Գիեսաս	1243	Լոբէնս	3191	Բանէս	1789		

Ալիբրս չոգենաւը, նաւապետ Ֆորթէ, ընդհանուր վաճառքով հրչէն հոս հասած է։

Լորենցս չոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով հրչէն հոս կը սպասուի ամսոյս 11ին։

Դիմել առ գործակատար Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԴ ՐԻԶՕ

Թիւ 22—24. Գիւլիւք Մէյլէթ խան. Զալաթա 577

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԾՈՎՆԱՒԱՇՏԻ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնը

27 9 Սատէա ժամ 4ին յետ միջօրէի։
Դ. 28 10 Եգիպտ, Թիրէ, Ալեքսանդրիա ... 10ին միջօրէէն առաջ։ (Սա գալիս է յետ Ալեքսանդրիա, Բայրութ-Եաֆա, Նիքա, Տէրսան եւ Փիսա)։
29 11 Սատէա ժամ 10ին միջօրէէն առաջ։
29 11 Ռէտզալ, Սիմոս, Ռոտոսի, Սամոս, Կիպրոսն, Տրապիզոն, Բիւզ եւ Ֆուսա ժամ 4ին յետ միջօրէի։
Գլ. 30 12 Սատէա ժամ 4ին յետ միջօրէի։ 253

ՔԻՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ

Այս ամիս նաւեր ելլեն Լիվերպուլ։ Ճանապարհ 4ին։

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Գանալոնիա	4841
Լաւրանիա	13952	Վերլա	3229
Գամբանիա	12950	Թաւլա	2945
Սուլթանիա	8345	Թիրիա	2938
Ումբրիա	8128	Սիբրիա	2935
Եթրուրիա	8120	Սամարիա	1558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2131
Ուլանիա	7269	Շէքսպիր	1614

Դիմել առ ՀՕԼՄ և ՍԻՆԷՐ

Joly et Seager

Մէյմանթէթի խան. Թիւ 6, 7, 8, Զալաթա. Թիւ. Բաբ Մանթիքա փողոց։ 255

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ամիսաբար, Եղբարք, Մէյլիլարան և Պա. Մալի Գրիա Քանդ քիրիմատ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Գասիսէ	3000	Թիրա	2300
Գնարա	3000	Նէքարա	1400
Գէլլերտ	3000	Եաղլրա	3250
Գիանտրաս	3000	Էլբա	1350
Գաղաս	3000	Մէրինոս	3000
Նամանիա	3000	Սարդինիա	1500
Գարգանիա	2500	Գարդան	1600
		Գրանդ	1800

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՎԻԹՕՒ և ԸՆ Ռանիզ խան ՄԷՄԻ ՄԱՍ և ԸՆ 194 31. Էմինէ Սաֆթա Լիմանաս

Աղուանատեր ՋԱՐԵՀ ԽՈՍՈՒԹԵԱՆ

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՑՈՐ ՄԸ

Նիհար, ապազուն, վատոյժ, հիւանդկոխ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, Թոմսու, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՆՈՎ սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՆԸ և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժգնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակամայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակամայ հանելու ցաւերն ու փորկաբութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և չարունակեց ամիլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՆՈՎ հինգ դաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, մտադրութեամբ Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջառոյգ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար իր արժէքը կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՆՈՎ մեծցընեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Գոնարարթ փողոց Թ. 17

ՍԱՐԿՈՒԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՆԸ կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

17—26

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ԷՊԻՒԼԷՆ Ժ. ԲԷՋՄԱՂՈՂԼՈՒ ԵՒ ԲՆԿ.

Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց՝ Մաֆրի խան, Թ. 2

Վերոյիշեալ դրամատունը ամէն տեսակ վաճառականական ու պանքայի գործառնութիւններ կ'ընէ։

Արժէթուղթեր աւանդ առնելով փոխատուութիւն։— Գաւառները և արտասահման դրկուելիք գումարներու գանձում և առաքում։— Կարծիներու դեղչ, չէքեր բովանդակ Թուրքիոյ և Ռուսաստանի համար։—Այս դրամատան մէջ՝ ամսական 20-100 ղրշ. վճարելով կարելի է է գնել՝ Օսմանեան և Հելլենական երկաթուղիի պարտատուղիներ, Եգիպտական Ռէնտի Ֆոնսիէ, Վիլլ տը Բառի, Վիլլ տը Գոնիւսէլ, Բանամա, Վիլլ տը Բառի քաւորդ թուղթեր, և այլն, և այլն։

Ա. ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1901 Մարս 1 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ—ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 Խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 221 Խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	1	25
11	7	» Կէօքճէ քէսրք »	12	45
12	5	» Սապանճա բունար »	12	3
12	59	» Ալաեունտ »	11	7
1	41	» Զէքիւրլէր »	10	23
2	37	» Տէօյէր »	9	35
3	6	» Իհսանիյէ »	8	50
3	30	» Համամ »	8	23
3	44	» Կաղլիկէօլ համամ »	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7	43
5	11	» Գէօյիւք Զօպանլար »	6	50
6	6	» Զայ »	6	3
6	51	» Իսկաղլու »	5	10
7	15	» Եասխան »	4	45
7	46	» Աղ Շէհիր »	4	23
8	18	» Աղալի քէօյ »	3	43
9	—	» Զավուշճը քէօյ »	3	5
9	38	» Իլկին »	2	33
10	25	» Գարաբն-Խանը »	1	39
11	20	» Սէրայ-Ինի »	12	57
11	52	» Մէյսան »	12	17
12	52	» Բունար-Գաչը »	11	12
1	30	ժմ. Գոնիա մկն.	10	30
իրկն.			առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԷՏԻՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 Խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 121 Խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	11	—
1	44	» Աղ Գունար »	10	18
2	24	» Ալբիւ Քէօյ »	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր »	8	58
4	9	» Սարիքէօյ »	8	1
4	58	» Գէչէր »	7	4
5	35	» Սասիլէր »	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	6	—
7	3	» Բօլաթլի »	5	16
8	21	» Մալի Քէօյ »	3	49
9	15	» Սէնճան Քէօյ »	2	47
10	—	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	2	—
իրկն.			առտ.	

ՀԱՄԻՏԻԼ—ԱՏԱ-ԲԱՂԱՐ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 425 Խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 426 Խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
5	27	մկն. Ատա-Բազար ժմ.	7	18
5	45	ժմ. Համիտիլ մկն.	7	—

ԱԼԱՇԵՀԻՐ ԲԷՕԹԱՀԷՍ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 Խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 324 Խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 Խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 3 Խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	5	11	15	մկն. Ալաեունտ ժմ.	12	30	10	35
1	25	11	35	ժմ. Քէօթահէա մկն.	12	10	10	15